

PADDENSTOELN IN HET NATUURBEHEER

M. van Tweel

Op de Rode Lijst van bedreigde paddenstoelen in Nederland staan 1655 soorten. Dit is tweederde van alle paddenstoelen. Gelukkig kunnen met relatief kleine aanpassingen in het beheer veel soorten geholpen worden. De Commissie Paddenstoelen en Natuurbeheer van de Nederlandse Mycologische Vereniging (NMV) heeft deze maatregelen op een rijtje gezet, zodat deze voor beheerders direct toepasbaar zijn. Per landschapstype is aangegeven welke beheermaatregelen gunstig of juist ongunstig zijn voor de bedreigde paddenstoelen.

In het algemeen zijn maatregelen die leiden tot een grotere verscheidenheid aan leefgebieden niet alleen gunstig voor planten en dieren, maar ook voor paddenstoelen. Uiteraard is ook de kwaliteit van deze leefgebieden belangrijk en in het geval van bedreigde paddenstoelen is het ook belangrijk dat het beheer door de jaren heen constant blijft. Dit is met drie voorbeelden te illustreren.

De laatste jaren is de hoeveelheid dood hout in de bossen sterk toegenomen, met name door een gewijzigd bosbeheer. Hierdoor zijn veel houtbewonende paddenstoelen gelukkig weer in aantal toegenomen. Echter door het gewijzigde bosbeheer, het ouder worden van de bossen en waarschijnlijk ook door de verslechterde afbraak, is de strooisellaag in de bossen dikker worden. Veel soorten van strooiselarme bodems, met name boombegeleiders (mycorrhizasoorten) als de Hanekam worden daardoor verdrongen door algemenere soorten. Dit is deels te voorkomen door afwisseling op de bosbodem te bevorderen. Takken en stammen kunnen op hopen worden gelegd, waardoor ook het blad hier zal ophopen. Op plekken met weinig strooisel, zoals greppelkantjes, boswallekes, hellingen en bosranden moet juist geen hout en strooisel achterblijven.

In graslanden gaat een paddenstoelvriendelijk beheer goed samen met botanisch beheer door middel van verschraling. Wasplaten en knotszwammen profiteren van een langdurig, constant beheer. Meer nog dan bij hogere planten is het voor paddenstoelen van groot belang om het microreliëf, zoals kleine bulten en gaten, te sparen tijdens de

maaiwerkzaamheden. Ook moet speciaal in vochtige graslanden bodemverdichting worden voorkomen.

Met bomen beplante lanen en wegbermen vormen een overgang van bos naar grasland. Het zijn belangrijke toevluchtsoorten voor bedreigde bospaddenstoelen. Het gevallen blad waait grotendeels weg en door het gras te maaien en af te voeren, blijft een schrale, open bodem behouden.

Belangrijkste bedreigingen voor deze paddenstoelen zijn verstoring, bemesting en betreding. Een goed maaibeheer met licht materieel en geen slootbagger op de bermen zijn hier erg belangrijk.

Op de website van de NMV, www.sci.kun.nl/mlf/nmv, is een brochure te downloaden met algemene tips voor paddenstoelvriendelijk beheer. Maar er zijn ook tips die speciaal zijn bedoeld voor het beheer van bossen, graslanden, stedelijke omgeving, landgoederen en lanen, duinen en stuifzand, heide en hoogveen. In deze brochure is ook te vinden waar u terecht kunt voor verdere informatie. In het recent bij de KNNV (www.knnvuitgeverij.nl) verschenen boek *Paddestoelvriendelijk natuurbeheer* van P.J. Keizer staat meer achtergrondinformatie over paddenstoelen en natuurbeheer.

M. van Tweel is lid van de commissie paddestoelen en natuurbehoud van de Nederlandse mycologische vereniging.

Met bomen beplante lanen en wegbermen vormen een overgang van bos naar grasland en zijn belangrijke toevluchtsoorten voor bedreigde bospaddenstoelen.

Foto: Gerard Grimberg.